

BREDASCHÉ

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Donderdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

23 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Februarij.

De kamer der afgevaardigden heeft gisteren in hare bureaux be- raadslaagd over het aangevraagd millioen voor de geheime fondsen. De discussie over de keus der commissarissen tot onderzoek der aan- vraag is levendig geweest; de oppositie heeft al hare krachten ver- eenigd en de voornaamste harer redenaars hebben in duidelijke be- woordingen zich beijverd om de staatkunde van het ministerie af te keuren. De uitslag is dan ook geweest dat zij wel niet de meer- derheid, maar toch een veel grooter getal stemmen gehad heeft dan tot nu toe onder het tegenwoordig ministerie nog het geval geweest is. Van de 410 gedeputeerden die aan de stemming deel namen hebben 193 leden hunne keuzen op oppositie-leden doen vallen en 317 op leden der zogenaamde behoudende partij, zoo dat het ministerie slechts eene meerderheid van 24 stemmen gehad heeft. Van de negen leden der commissie behooren er 4 tot de opposi- tie te weten: de heeren *Odillon Barrot*, *Lacrosse*, *Lamartine* en *Garnieron*; de 5 ministerielen zijn de heeren *Sebastiani*, *Delessert*, *Baquet-Lepine*, *Viger* en *Couture*.

De bureaux der kamer hebben ook benoemd de commissie tot on- derzoek van de aangevraagde 1,500,000 fr. om bij de reeds toe- gestane 500000 fr. voor kisten aan het graf van *Napoleon* te hesteden. Het monument zal geplaatst worden in het midden van den doot der Invaliden, onder den koepel nabij het monument van *Lodewijk XIII*. Met de gevraagde som zal men het geheel met marmor en gracieet kunnen bekleden, anders zal het, met eene toegevoegde som van 700000 fr. van gehouwen steen vervaardigd worden. Men heeft weinig bedenkingen van belang tegen dit cre- diet ingebracht.

— Men verzekert dat de koning zich den 5den Mei, den verjaar- dag van den dood van *Napoleon*, naar de kerk der Invaliden zal begeven, om den eersten steen voor het graf van den gewezen kei- zer te leggen.

— Vermoedelijk zal de beroemde *A. von Humboldt* Frankrijk eerst- daags verlaten en de terugreis naar Berlijn aannemen. Die geleerde neemt, naar gezegd wordt, eene groote menigte wetenschappelijke documenten met zich, welke hij in de openbare bibliotheken heeft opgezameld.

— Nadat de Keizer van Marocco het *aequatur* aan den nieuwen consul-generaal van Frankrijk te Mogador, den heer *Pélistier*, ge- weigerd heeft, onder voorwendsel dat hij aan eene zoodanige ver- tegenwoordiging geen deel heeft, zag hij de stoomboot, welke den heer *Pélistier* thans naar Oran terugkeert, waar die Consul nieuwe bevelen van de Regering zal afwachten.

— Nadere tijdingen uit Genève melden dat de onlusten aldaar op den 14den gestild zijn en de orde hersteld is. De insurgenten die zich in de wijk *Saint-Gervais* hadden verschansd, hebben, onder de beloften van volkomen amnestie voor het gebeurde, gekapituleerd. Een der rad- draaijers van de beweging, zekere *James Fazy*, oud-redacteur van het Journal *la Revolution*, had zich naar men zeide, naar Lausanne gered.

— Van de Spaansche grenzen schrijft men dat er in den laatsten tijd vele Spaansche soldaten naar Frankrijk zijn gedeserteerd. Sedert den 1sten Februarij waren er meer dan 50 deserteurs te Perpignan aangekomen en van daar naar de depôts binnen 's lands vervoerd.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 13den Februarij, maar be- helzen bijna volstrekt geen nieuws. De gesprekken van den dag be- treffen inzonderheid de ephanden verkiezingen; in de hoofdstad had men zich nog niet over de kandidaten kunnen verstaan, schoon er nog slechts dertien dagen voor de opening der verkiezingen overbleven.

— De Prins *Napoleon Bonaparte*, zoon van *Jerome*, is te Va- lencia aangekomen, en zou, na eenige dagen te Madrid te hebben doorgebracht, zich naar Andalusien begeven.

— Ten betrekken tot de Regering is waren genoteerd 5 pCt.

121,55; 3 pCt. 80,25; Nap. r. 106,30; Spanje 26; Ned. 2½ pCt. 55½; Rom. L. 105½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den Februarij.

De Pruisische Staatst-Courant berigt, dat Z. M. de Koning van Pruisen, benevens Prins *Karel* van Pruisen, zich den 16den dezer naar Hannover begeven hebben, ter bijwoning van de plegtigheid der huwelijks-verbintenis van Z. K. H. den Kroonprins van Han- nover, met H. K. H. de Prinses *Maria* van Saksen-Altenburg, welke den 18den dezer zou gesloten worden.

— In verscheidene Pruisische steden hebben zich sedert eenigen tijd onder de burgerij stemmen doen hooren, om op het invoeren van openbaarheid bij de handelingen der stedelijke raden aan te dringen, en in de dagbladen is over deze zaak veel over en weder geschreven. Thans heeft de stedelijke raad van Berlijn, in eene op den 14den dezer gehouden buitengewone zitting, met 68 tegen 30 stemmen besloten, bij de hooge overheid het voorstel te doen, om voortaan bij zijne beraadslagingen aan stemgerechtigde burgers den toegang te verleen.

— Nadat de regeringsraad van Zurich den dichter *Herwegh* het langer verblijf in dat kanton ontzegt had, hebben eenige letter- kundigen te Zurich en Wintherthur een verzoekschrift ingediend, om te verlangen, dat men hem vergunnen mogt in Zurich te blijven. De regeringsraad heeft echter bij het eenmaal genomen besluit vol- hard, en de adressanten zouden zich nu tot den grooten raad wenden.

— De grooten raad van Aargau heeft den 9den dezer beraadslaagd over de aanschrijving van het eedgenootschappelijk bewind van den 1sten dezer, waarbij de nietigverklaring van alle sedert het besluit des landdags van 2. April 1841, bewerkstelligde verkoopen van kloos- tergoederen in Aargau gevorderd en tevens verlangd werd, dat van het daaromtrent te nemen besluit ten spoedigste aan het eedgenoot- schappelijk bewind zou worden kennis gegeven, opdat dit laatste, in geval van weigering der Aargausche regering, in staat zou wezen, om alsdan de verdere door de bondgenootschappelijke wetten aan de hand gegeven middelen aan te grijpen. Op voorstel der com- missie, in wier handen deze zaak gesteld was, heeft de Aargausche groote raad met 105 tegen 46 stemmen besloten, aan het verlangen van het voorzittend kanton niet te voldoen, en den kleinen raad, onder dankbetuiging voor zijne handelingen te dezer zaak, op te dragen, om van dit besluit aan het voorzittende en de overige kantons mededeeling te doen.

ENGLAND.

LONDEN, den 18den Februarij.

Er is ter beurze berigt gegeven van de vermindering der rente op de schatkistbilletten der uitgifte van Maart, van 2½ tot 1¾ d. per dag. Deze vermindering wordt als een zeer gepaste maatregel beschouwd.

— Na nog gedurende verscheiden dagen daarover beraadslaagd te heb- ben, is het Huis der Gemeente eindelijk tot stemming gekomen over het voorstel van lord *Howick*, om in committé dat gedeelte der op- ningsrede te overwegen, waarin het heerschend gebrek onder de ver- vere klassen betreurd wordt, en is die motie met driehonderd tegen honderd een en negentig stemmen verworpen. Een groot aantal sprekers van beide zijden had deel aan de discussien genomen, van den kant der Oppositie doorgaans mindere hevigheid is opge- troffen dan in het vorig jaar, toen hetzelfde onderwerp werd behandeld. Dr. *Bowring* heeft zich zeer hevig uitgelaten, terwijl hij voor- spelde dat het beginsel van volkomen handelvrijheid, volgens hem onvoorwaardelijk met de belangen en beschaving van het moederland verbonden, vroeg of laat zou zegeprelen. In de verdediging van het stelsel der Regering heeft sir *R. Peel* weder diepe kundigheid en welsprekendheid betoond. Hij vroeg onder anderen waarvoor de belangen van het moederland zouden worden, indien men

te besloot de inkomende regten op thee, katoen, tabak of wol te verminderen, of hoe het met de aangevangen handel-negotiatien zou afloopen, wanneer men zoodanige vermindering op wijpen en vruchten wilde toepassen. Volgens hem was het land nog niet bekomen van de gevolgen der stremming in den handel, die het nieuw tarief was voorafgegaan en nog kort na de invoering daarvan geheerscht had. Het tegenwoordig Kabinet had, zeide hij, gedurende zijn kortstondig bestuur, reeds veel verrigt, onder anderen door twee oorlogen ten einde te brengen, en zag zich na wellicht spoedig in staat om beduidende verminderingen in de begrootingen voor het leger en de zeemagt te maken.

De Secretaris van Staat voor Oorlog heeft bereids bepalingen vastgesteld omtrent eene trapswijze vermindering van het effectief der infanterie van linie.

— Indien men het gerucht gelooven mag, heeft de fransche diplomatie in Brazilië eene schikking tot stand gebragt, volgens welke een gedeelte van het braziliaansche grondgebied aan Frankrijk zal worden afgestaan, en de Prins van Joinville, na de vrede van zijn huwelijk met prinses *Januaria*, tot gouverneur van Guiana benoemd, waar hij gedurende eenigen tijd zal residieren.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. 95 $\frac{1}{8}$; Spanje 19 $\frac{1}{2}$; Portugal 39 $\frac{1}{4}$; Braz. 76 $\frac{3}{4}$; Mexico 30 $\frac{3}{4}$; Colomb. 23 $\frac{1}{2}$; Nederl. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 54 $\frac{1}{8}$; dito 103 $\frac{1}{4}$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 21sten Februarij.

De kamer der belgische vertegenwoordigers beraadslaagt thans op de van wege het gouvernement voorgedragene wet nopens de suiker. In de zitting van gisteren hebben zich twee leden, de heeren *van den Steen* en *Lacoste*, als voorstanders van de beetwortelsuiker opgedaan, terwijl de heeren *Hye-Hoys* en *Delahaye* het stelsel van het gouvernement verdedigd hebben.

— De koning heeft aan den minister van binnenlandsche zaken, *Nothomb*, vergunning verleend om de teekenen van grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, hem door Z. M. den Koning der Nederlanden geschonken, te dragen.

— Heden wordt alhier verwacht de baron *R. van Breugel*, staatsraad van Z. M. den Koning der Nederlanden, met eene bijzondere zending bij ons hof belast. (De heer *van Breugel* is li. Zaterdag uit 's Gravenhage naar Brussel vertrokken).

— Binnen weinige dagen wordt de belgische en nederlandsche commissie, belast met de regeling van de uitwatering in de Vlaandrens, te Gent terugverwacht, om, in gevolge art. 70 van het traktaat van den 5den November, hare werkzaamheden te hervatten en te voleindigen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Februarij.

Gisteren avond heeft alhier het aangekondigde Militaire Concert door het korps muzikanten van het 4de Regiment Infanterie gegeven, plaats gehad, en aan het talrijk kunstminnend publiek, dat de Schouwburg-zaal vulde, een zeer genoeglijke avond verschaft. De uitvoering der moeilijke ouvertures van *de Berlioz* en *Halevy*, lieten door hare juistheid, niets te wenschen over, terwijl de instrumentale Solo's voor Clarinette en Trombone, met veel smaak werden voorgedragen. De directie van bovengenoemd korps zij de dankbare hulde toegebracht voor de genotrijke uren door kunstminnaars en kunstenaars zoo mildelijk genoten.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is ontvangen een bericht van de Eerste Kamer, houdende dat zij zich met het ontwerp van wet tot den aanleg van eenen steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen heeft vereenigd. ¹¹ Aangenomen voor kennisgeving.

Zijn ingekomen tegen adressen, houdende verzoek om bij de te doene keus van candidaten voor het lidmaatschap van het collegie van raden en generaalmeeesters der munt in aanmerking te komen. Deze adressen zijn van: 1°. *C. van der Voort*, secretaris van het herbeelde collegie der munt, te Utrecht; 2°. *mr. J. H. C. van Hengst*, lid van de stedelijke regering van Utrecht; 3°. *E. L.* baron *Rengers*, lid van de ridderschap der provincie Vriesland en agent van het domein te Leeuwarden; 4°. *mr. P. F. Leyssius*, ontvanger van de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijzen te Antersdoff; 5°. *mr. S. J. van Lier*, advocaat bij het provinciaal gerechtshof te Utrecht; 6°. den ontvanger van het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Leeuwarden; 7°. *... van Beek*, lid der eerste klasse van het koninklijk nederlandsch instituut en doctor in de letteren en wijsbegeerte *honoris causa*, te Utrecht; 8°. *A. van Hoboken*, controleur van het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te Zwolle, en 9°. *R. C.* baron *d'Abbling van Giessenburg*, te Leyden. — Hunne namen zullen op de lijst der sollicitanten worden geplaatst.

Zijn ingekomen zeven verzoekschriften. Vier daarvan houden bezwaren in tegen het ontwerp van wet nopens het regt van zegel. Ten aanzien dezer petitien is, gelijk hieronder blijken zal, nog in deze zitting verslag gedaan. Het vijfde is van den heer *C. van de*

Tuuk, van Haarlem, die bedenkingen ontwikkelt ten aanzien van de voordragt van wet wegens het personeel. Het zesde houdt aanmerkingen in tegen het ontwerp ten opzichte van de successie, en het zevende is van *W. Prinsen* en andere katoenfabrikanten te Helmond, die op bescherming hunner nijverheid aandringen. — Verzending aan de commissie.

De voorzitter geeft kennis, dat door de afdelingen tot rapporteurs voor het ontwerp van wet betrekkelijk het zegel benoemd zijn: voor de 1ste afdeling, de heer *van Panhuys*; 2de, de heer *van Goltstein*; 3de, de heer *Buma*; 4de, de heer *van Dam van Isselt*, en 5de afdeling, de heer *Schaoneveld*.

De Commissie tot de verzoekschriften doet verslag:

Bij monde van den heer *Boreel van Hoogelanden*, 1°. op een adres van *B. ten Cate c. s.*, grutters en bakkers te Eenschede, provincie Overijssel, die wijziging verzoeken van de bestaande bepalingen van de wet op het gemaal, ten aanzien van de hoeveelheid tarwemeel en brood te vervoeren op het terrein van toezigt, en 2°. op dat van mevrouw *van Diest*, geb. *van Diek*, te Zwolle, die zich, even als vroeger over regtsweigerings beklagt. — Het eerste wordt ter griffie gedeponceerd en omtrent het laatste gaat men over tot de orde van den dag.

Bij monde van den heer *Menso*, 1°. op een adres van *D. Taak*, directeur der Katwijksche maatschappij tot uitoefening der kust- en steenrharingsvisserij, die verzoekt, dat in art. 8 der wet van 16 juni 1832, op het regt van patent, eene wijziging worde gebragt, betrekkelijk de uitkeeringen van dividenden enz. van naamloze maatschappijen; 2°. op dat van *P. Blok* en anderen, papierfabrikanten te Waddinxveen, die verzoeken dat eene voordragt geschiede tot vermindering der bij de wet gevorderde grondbelasting en patentregten voor hunne fabrieken, en eene voorziening plaats hebbe tegen den invoer van buiten 's lands gefabriceerd papier, en 3°. op dat van *N. van Breeftingh en Comp.*, touwslagers van schepstouw en fijn garens spinners te Katwijk, die wijziging verzoeken van § 2 van tabel 1, in verband met art. 40 der wet van 21 Mei 1819, op het regt van patent, en n°. 31 der 2de afdeling van tabel 1 van dezelfde wet. Ter griffie; zallende de verslagen op het eerste en derde dezer stukken tevens worden gedrukt.

Bij monde van den heer *van Panhuys*, op vier adressen, houdende bedenkingen tegen het ontwerp van wet betrekkelijk het zegel. Het eerste is van de kamer van koophandel en fabrieken te Utrecht, die inzonderheid hare bezwaren ontwikkelt tegen art. 21, n°. 2, der wet voor zoo ver betreft handelszegel van 25 centen, hetwelk de kamer als een drukkende last voor den kleinhandel beschouwt. Het tweede is van den heer *J. A. van Steyn*, notaris te Zeyst, provincie Utrecht, die bedenkingen ontwikkelt tegen art. 15, betrekkelijk de uitputten enz., van de acten van notarissen. Het derde en vierde zijn van de heeren *N. D. Kemink* en anderen, boekhandelaars en boekdrukkers te Utrecht, en van *M. Wijn en Zonen* en anderen, boekdrukkers en boekverkoopers te Rotterdam, houdende bedenkingen op het ontwerp, voor zooveel aangaat het zegel van gedrukte stukken, drukwerken enz. — Nederlegging ter griffie en drukken van het verslag.

Bij dit adres wordt verzoekt, daarvan eene duidelijker wetsbepaling op het regt van zegel, voor zoo ver hun beroep aanbelaagt. Vooreerst meenen zij eene algemeene aanmerking te mogen maken, dat het beginsel der wet nimmer kan zijn, om de voortbrengselen der drukkerijen, *in eenen onbepaalden zin*, zoo het slechts geen boekwerk is, aan de belasting op het zegel te onderwerpen, en evenwel straalt dit principe, naar der requestanten meening, door in art. 23 der voorgestelde wet. Zij trekken uit dat artikel het gevolg, dat het dus niet zekere bepaalde voortbrengselen eener drukkerij zijn, die men belasting wil, maar, onverschillig den inhoud, allen, behoudens de uitzonderingen, vermeld onder letter C, van art. 27. « Van het zegelregt, hiervoor bij art. 22 voorgesteld, zijn vrijgesteld: I. alle drukwerken, waarvan het papier eene grotere oppervlakte heeft dan twee vierkante Nederlandische palmen. » Het is dus hier eene belasting niet op den inhoud, maar op drukwerk, onverschillig inhoud of taal; want iets dat met eene gewone letter tot 3 of 4 palmen uitloopt, is met eene kleine letter ligt tot 2 palmen te brengen, en dus hangt van de soort der letter de bevoegdheid af, iets gezegd of ongezegd te mogen drukken.

Requestanten zeggen verder:

« Art. 23 onderwerpt aan het zegel alle aankondigingen en berichten, van welken aard, inhoud of bestemming, ook zelfs in den vorm van brieven en circulaires.

« Art. 9 der uitzonderingen stelt alle berichten in den vorm van brieven vrij,mits verzonden zijn voorsien van het adres, aan wien ze gericht zijn.

« Wat ten de inhoud van beide elkander als 't ware tegensprekende artikelen de drukker niet in ongelegenheid brengen! Men drukt bij een onverschillig, voor wien men ze drukt, vergeet een onverschillig er onder te doen, en dadelijk wordt de drukker bedreigd met de koste van 10.

« Het is, wij herhalen het, niet bepaaldelijk het een of ander drukwerk, dat aan het zegel wordt onderworpen, neen, het principe

der wet schijnt alles, *alleen* omdat het gedrukt is, te willen heffen. Men zegge niet, dat art. 23 en de uitzonderingen, onder letter C, bijna woordelijk dezelfde zijn als die der vorige wet, en deze reeds jaren lang bestaan heeft: ons antwoord is in de eerste zinsnede der memorie van toelichting te vinden; verna boyen de 100 differente wetten en besluiten op het regt van zegel, waaronder een aantal met betrekking op drukkerijen, maakten veelal de toepassing moeilij-
k; maar nu, volgens het verlangen van Z. Exc. den Minister van Financien, elk ingezetene met deze wet in de hand, al zijne ver-
plichtingen ten aanzien van het zegel kan leeren kennen, nemen de
adressanten de vrijheid te verzoeken, dat art. 23 eene andere redactie
moge ondergaan.

« Al hetgeen verder in art. 23 gevonden wordt van advi-
zen, consultatiën, memorien enz., wordt in het request gezegd, strekt tot
niets dan tot nadeel der drukkerijen in 't algemeen en zonder voor-
deel van 's lands schatkist; want al die opgenoemde stukken worden
niet gedrukt, *alleen* omdat ze gezegeled zouden moeten zijn.

« Verder behelst art. 23 de bepaling, dat alle periodieke werken
en andere tijdschriften, minder dan 2 vel druks beslaande, en slechts
eens per maand in 't licht komende moeten gezegeled zijn. In plaats
van hier de nijverheid van auteurs, drukkers, papiermakers of boek-
verkoopers te willen aanmoedigen, strekt deze bepaling alleen tot
nuttelooze belemmering, en wordt, door de wijs der uitgave van vele
periodieke werken geheel ontdoken.»

Verzoekers houden, om deze en andere redenen, op meerdere
vrijgevigheid aan; het adres is ondertekend door *M. Wij en Zonen*,
J. van Baalen, *T. J. Wijnhoven Hendriksen*, *van der Meer en*
Verbruggen, de weduwe *Locke en Zoon*, *Jan Arrenberg en Comp.*,
J. van der Pliet, Czn., *H. A. Kramers*, wed. *Ph. Tuinzing*
en Zoon.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden. Na den afloop dezer zit-
ting zijn de Afdeelingen bijeengekomen, tot het in overweging ne-
men van de ontwerpen van wet betrekkelijk de staatsbegroting.

— Gisteren morgen is nopens den gezondheidstoestand van Z. M.
Koning *Willem Frederik*, Graaf van *Nassau*, het navolgende bul-
letin uitgegeven:

« Sedert eenige dagen is de gesteldheid des Konings verbeterd,
de ademhaling ruimer, en de krachten nemen langzaam toe.»

— Men verzekert dat de Minister van Financien zich bereids ijverig
 bezig houdt met het bearbeiden van een ontwerp tot aflossing der
5 per cents nederlandsche werkelijke schuld, $4\frac{1}{2}$ per cents sijndicaat
en 5 per cents oostindische schuld. Men wil dat Zijne Exc. eene
wet zou voorstellen tot het aangaan eener nieuwe negotiatie van $3\frac{1}{2}$
per cent of 3 per cent, tegen welke uitgifte de voorgenomde
schuldbrieven zouden worden afgelost. Ook spreekt men er van, dat
de heer *Rothschild*, van Frankfort, andermaal spoedig te 's Gra-
venhage zal komen, om de kapitalisering der belgische schuld tot
stand te brengen.

— Ten gevolge van een verschil van gevoelen tusschen eenen af-
treedenden ontvanger en zijnen opvolger, nopens de vraag, wie
hunner gerechtigd was tot het genot der bij art. 13, letter c, van
het koninklijk besluit van den 18 November 1822, b^o. 157, aan de
ontvangers der directe belastingen toegekende indemniteit van 15 en
18 cents van iederen contribuabele in het personeel en patentregt,
heeft de Minister van Financien, bij resolutie van 17 januarij jl.,
n°. 25, verklaard, dat tot het genot der voornoemde indemniteit
alleen gerechtigd zijn de ontvangers die de aanslagbiljetten, na executie
verklaring der kohieren, hebben doen drukken, invullen en rond-
brengen.

— Bij gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Prins van
Oranje, op H. Zondag, werden de weezen en bejaarden in het Evange-
lich-Luthersch Weeshuis alhier, weder, als in vorige jaren, op een
keurig middagmaal onthaald. Het behaagde H. K. H. Mevrouw de
Prinses van *Oranje*, het door Hoogstdezelve bereide feest met hare
tegenwoordigheid te vereeren. De innemende minzaamheid, waar-
mede menig bewoner van dat Weeshuis bij die gelegenheid werd
bejegend, getuigde van de edele inborst der hoogvereerde Vorstin,
en zal de door Hoogstdezelve betoonde belangstelling in dit gesticht,
waarvan een Persoonlijk bezoek het zoo ondubbelzinnig blijk ople-
verde, immer aangename herinneringen opwekken, zoo wel bij het
bestuur van dat gesticht, als bij ieder die daarmede in betrekking
staat. Ook werd dit feest vereerd met de tegenwoordigheid van den
hoogedel gestr. heer, Z. Exc. den minister van Z. M. den Koning van
Wurtemberg en van den secretaris van H. K. H.

— Uit Berlyn wordt geschreven, dat Z. M. de Koning van Pruisen
den Nederlandschen legatieraad en commissaris der commissie voor de
Rijnvaart, den heer *Ruhr*, te Frankfort, de orde van den Rooden
Adelaar, derde klasse, geschonken heeft.

— Men verneemt, dat het hoofdbestuur van het fonds, ter aan-
moediging en ondersteuning van den gewapenden dienst in de Neder-
landen, met betrekking tot een circulaire aan de onderscheidene district-
commissien in ons vaderland heeft afgezonden, ten einde dezelve uit
te nodigen, in hare arrondissementen de in 't voorgaande maatregelen te

netten, om de jaarlijksche collecte, ten behoeve van het voorschreven
fonds, wel te doen slagen. Het is uit het verslag van het vorige jaar geble-
ken, dat de uitgaven zoo wel van het primitive fonds, als van dat
voor de slagoffers uit den strijd met België, door de inkomsten niet
meer kunnen worden bestreden, niettegenstaande de vele beperkin-
gen, die in het opnemen van deelgeregtigden zijn ingevoerd; waaruit
volgt, dat het kapitaal jaarlijks vermindert, en dat het fonds de
noodige bijdragen der ingezetenen derhalve bij voortdoring dringend
blijft behoeven.

— Uit 's Bosch schrijft men van den 20sten dezer:

« Het provinciaal gerechtshof van Noord-Brabant heeft, ten ge-
volge der benoeming van den Ed. Gr. Achtb. Heer Mr. *J. L. A.*
Jansen, tot lid van dat hof, tot deken in den raad van toezigt en
discipline der advocaten alhier benoemd, den heer Mr. *A. A. Hee-*
ren, en op voordragt der orde van advocaten, tot lid van dien raad,
den heer Mr. *N. F. C. J. Sassen*.

« Onder meer andere buitengewone verschijnselen van dit jaarge-
stijde heeft men heden, in weêrwil der dezer dagen zoo zwaar ge-
vallen sneeuw, de lenteboden in deze stad opgemerkt. De ooijschaars
zijn verschenen en gepaard op de nesten gezien. Zij doorklieven de
ijschicht op een tijdstip dat men niet gewoon is deze vogels te ver-
wachten.»

— Men schrijft uit Kampen van den 17den dezer:

« Gisteren hadden wij het genoegen de stoomboot *de Admiraal*
van Kinsbergen, behoorende aan de Rijn- en IJssel-stoomboot-
maatschappij, op derzelver gewone ligplaats te zien, om de dienst
tusschen hier en Amsterdam te hervatten. Om negen ure stoomde
dezelve reeds naar den Ketel, terwijl, door de directie daartoe uit-
genoodigd, de heer burgemeester en eenige andere heeren zich aan
hoord bevonden. Dit togtje had hoofdzakelijk ten doel, om te on-
derzoeken of de Ketel behoorlijk de diepte behouden had van het
verleden jaar, waarvan het tegendeel door sommigen, die daarin
steeds genoeg schijnen te hebben, beweerd en rondgebauid werd.
Spoedig echter bleek het, dat het vaarwater, bijna overal 9 en op
het minst 7 voet diep was, welke mindere diepte nog tusschen de
kribben was, en dus zeer gemakkelijk te verbeteren is, zoodat dit
grootse werk steeds aan het nuttig doel blijft beantwoorden.

« Om elf uur arriveerde de stoomboot weder voor de stad, en ver-
trok daarna om een uur naar Amsterdam.»

— Men schrijft uit Haarlem, van den 19: « Gisteren (Zaterdag) is op
den ijzeren weg, bij de Vogelenzang, een persoon, welke in den ochtend
van dien dag was aangesteld, om aldaar de sneeuw van den weg op te
ruimen, door den trein, die ten half 2 van Leiden was vertrokken,
overreden, op het oogenblik dat ook de van Haarlem komende trein
de plaats waar hij werkzaam was, naderde. Naar men verneemt, is
den ongelukkige het hoofd verbrijzeld.»

— Laatsteleden Zaterdag, in den vroegen morgen, is de diligence
der ondernemers van *van Genl en Loos*, rijdende van Rotterdam op
Antwerpen, en waarin onderscheidene passagiers zich bevonden, op
den Schotsendijk aldaar in de nabijheid der Karresteege, door de vele
gevallen sneeuw aan het glijden geraakt en vermoedelijk door te roet
op de helling van den weg gekomen te zijn, omgeslagen. Gelukkig
heeft men bij dit ongeval geene ongelukken te beïreunen; slechts een
der passagiers heeft ligte kneuzingen bekomen, en de overigen heb-
ben, met een anderen wagen, de reis voortgezet.

— Laatsteleden Donderdag had te Dordrecht een droevig ongeluk
plaats, *Roelof Korthals*, een grijsaard van 76 jaren, raakte, bij
het doorgaan der Gevangenpoort, terwijl gelijktijdig de diligence van
Breda naar Amsterdam (daar binnenreed, tusschen den muur der
poort en de diligence, met zijn hoofd en borst zoodanig beklemd
en verwond, dat hij weinige uren later aan de gevolgen daarvan
is overleden.

— Uit Utrecht schrijft men:

« De ijzeren draaibrug ten dienste van den Rijnspoorweg, in den
Noordschen Rijn, nabij Utrecht, is den 18den dezer aangenomen
door den heer *H. P. Mourus*, wonende te Lent, bij Nijmegen,
voor f 61,800; en de twee loodsen tot berging van 32 rijtuigen op
het Station-plein te Utrecht, door den heer *J. W. Bol*, Mr. Tim-
merman, wonende te Utrecht, voor de som van f 19,500.

— Dit Luxemburg schrijft men van den 8sten dezer:

« Heden voor een jaar werd het voor Luxemburg zoo gewigtige
verdrag geratificeerd, door hetwelk het groothertogdom zich aan het
Duitsche tolverbond aansloot. Hoewel de verlopen tijd nog te kort
is, om een volledig overzicht der verkregene resultaten in deszelfs
bijzonderheden mede te deelen, zoo is dit tijdsverloop toch voldoende,
om iederen twijfel omtrent het nuttige van dien maatregel in de open-
bare meening weg te nemen, en de vroegere dwaalbegrippen des
volks, omtrent het eigenlijke belang en de strekking des tolverbonds
te verbannen. De industrielen en grootere kooplieden waren meest
alle voor de aansluiting, terwijl de oppositie van de zijde der kle-
nere en van de kleinere kooplieden en landbouwers, wier be-
staan grootendeels op den strijdhandel berust, door de ver-
lichting tusschen hen leeft. De Aloude der heerboeren, papier-»

brijken, handschoenfabrieken, enz. getuigt genoegzaam, dat de industrielen zich in hante verwachtingen niet bedrogen hebben. Ook voor den land- en wijnbouw heeft de aansluiting zich als voordelig doen kennen. Maar voornamelijk springen de voordeelen in het oog, welke de groothertoglijke kas door de zuivere ontvangst van haar aandeel aan de tolopbrengsten verkregen heeft. Deze zijn grooter, dan nauwelijks iemand had kunnen verwachten. Aan het groot-hertogdom worden de kosten van onderhoud voor ongeveer 400 ambtenaren, grotendeels Luxemburgers, door het verbond vergoed, en behalve het aandeel uit de gemeenschappelijke reventen, op ongeveer 120,000 thlr. aangeslagen, vloeijen nog circa 105,000 thlr. in deszelfs kas. Dit zijn uitkomsten, geheel verschillend van de vroegere, toen, gemiddeld, jaarlijks nauwelijks 40,000 guldens door de in- en uitgaande regten werden opgebracht.

In het Dagblad van 's Hage las men dezer dagen het volgende:

»Een jaar geleden, werd de uitgave aangekondigd van eene vertaling in het Fransch van het werk van den Heer *A. de Vries*, lid der tweede klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut: *Brief over Guichard's Notice sur le Speculum Humanae Salvationis* enz.; welke gansch niet gemakkelijke taak de Heer *J. J. F. Noordziek*, onderbibliothecaris bij de Koninklijke Bibliotheek alhier, op zich genomen had. Dit werk is thans uitgekomen bij onzen stadgenoot, den Heer *A. D. Schinkel*. De titel daarvan is de volgende: *Eclaircissemens sur l'histoire de l'invention de l'Imprimerie, contenant: Lettre à M. A. D. Schinkel, ou réponse à la notice de M. Guichard sur le speculum humanae salvationis; — Dissertation sur le nom de Coster et sur sa prétendue charge de Sacristain; — Recherches faites à l'occasion de la quatrième fête séculaire à Harlem en 1823, par A. de Vries, Docteur es Lettres, Membre de l'Institut Royal des Pays-Bas, traduit par J. J. F. Noordziek, Sous-Bibliothécaire de la Bibliothèque Royale à la Haye. La Haye. Imprimerie de A. D. Schinkel, Imprimeur-éditeur 1843. XLII. 276. pp.*

Het eerste gedeelte bevat een antwoord aan den Heer *Guichard*, die de geloofwaardigheid van *Junius* heeft willen te kort doen, en waarin de eer van dien historieschrijver, door de Staten van Holland als zoodanig aangesteld, gehandhaafd en met de scherpzinnigste critiek verdedigd wordt.

In het tweede wordt eene dwaling omtrent het vermeende Kosteraamt van *Coster* bestreden, aan welke meening men tot nu toe blind was blijven vasthouden, en die aan den vreemdeling dikwerf aanleiding tot beschimping en spot had gegeven.

Het laatste stuk houdt de laatste nasporingen en ontdekkingen in, die een helder licht verspreiden over het gansche geschil, waarbij deszelfs tegenwoordige toestand behandeld en de geschiedkundige waarheid van de ontdekking der Boekdrukkunst tot in de kleinste bijzonderheden getoetst en onderzocht wordt.

Historie is dus het beginsel van dit werk. In de voorrede tracht de Heer *Noordziek* te ontwikkelen, hoe de zaak van *Coster* immer zegevierend is verdedigd, zoo lang men haar aldus door de geschiedenis heeft verklaard, en in hoe vele dwalingen men van beide zijden is vervallen, zoodra men zich op het veld der gissingen, der waarschijnlijkheden en der mogelijkheden heeft begeven, hetgeen hij door eenige voorbeelden getracht heeft op te helderen.

Reeds uit deze opgave is het voor een ieder, die met het oorspronkelijke Nederduitsche werk bekend is duidelijk, dat deze uitgave niet alleen van het origineel verschilt, maar dat zij als eene geheele nieuwe bearbeiding is te beschouwen; want behalve onderscheidene stukken, die in het Fransche werk zijn opgenomen en niet in het Nederduitsche gevonden worden, zijn er bovendien eene menigte nieuwe nasporingen en ontdekkingen tusschen ingevoegd, waardoor een meer volledig geheel is opgeleverd.

De kundige onderbibliothecaris *Noordziek* heet dus, welwillend daarin voorgelicht en ondersteund door den waardigen, oorspronkelijken Schrijver, *A. de Vries*, een nuttig en gewichtig werk volbragt, waarvoor hij den opregten dank verdient van allen, die belang stellen in de eer en den letterkundigen roem des Vaderlands.

De druk en de uiterlijke vorm zijn alleszins aanbevelenswaardig. Dit boek doet de persen van onze ijverigen en belangeloozen stadgenoot, den Heer *Schinkel* eer aan. Hij heeft de uitgeverij met eenige opgemogedigd, en daarbij de eer van het Vaderland der Boekdrukkunst opgehouden.

Ten slotte mogen wij niet onvermeld laten, dat *H. K. H. Mevrouw de Prinses van Oranje* de opdracht van dit werk welwillend heeft gelieven aan te nemen, en dat verscheidene leden van het Koninklijk Instituut, een aantal onzer aanzienlijkste stadgenooten en vele vreemdelingen hebben bijgedragen, tot het in stand brengen van dit werk, zoo als blijkt uit de achter hetzelfde geplaatste naamlijst der intekenaars. Dat getal zal echter bezwaarlijk de kosten der uitgave kunnen dekken, waarmede wij hartelijk wenschen, dat nog vele andere onzer landgenooten zich dit boek zullen aanschaffen, opdat de Heer *Schinkel* die reeds meermalen belangrijke, doch weinig voordeel belovende werken uitgegaf, aangemoedigd worde, op deze wijs voort te gaan.

ALLERLEI.

In een brief van *Sir Henry Pottinger* den britsche gevolmagtigde in China, in de *Hong-Kong Gazette* van den 27sten October geplaatst, leest men het volgende:

«Het doet mij leed Uwe Excellentie te moeten berigten dat de abt (*the abbat*) van het Chineesch klooster tot den grooten porceleinen toren behoopende, zich heden bij mij is komen beklagen, dat een groot getal Europeesche officieren en matrozen gisteren den toren bezocht hebben, en kleine stukjes van het gebouw, beeldjes en andere figuren afgebroken hebben om ze mede te nemen. De abt zegt mij dat meer dan veertig lieden zich daaraan schuldig maakten, daarbij voegende, dat zulks eene zoodanige verbittering onder het volk verwekte, dat er groote troepen zamenschoolden om zulk eene schandelijke plundering met geweld te beletten. Ik zal wel niet behoeven uit te weiden over de treurige gevolgen die voorzeker uit zoodanige schending zouden voortvloeijen, om niet te spreken van het leedwezen dat ieder weldenkende moet gevoelen, wanneer hij zulk een vermaard gebouw ziet schenden op eene wijze die door niets geregtvaardigd wordt.

Ter AMSTERDAMSCHEN BEURS van gisteren (21 Februarij) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 56 drie zest., 55¹⁵/₁₆ .56; dito 5 pCt. 101¹/₂; Sijndik. 4½ pCt. 97¹/₂, zeven zest., negen zest.; dito 3½ pCt. 82¹/₂; Handel. 129¹/₂; O. I. 5 pCt. 100¹/₂, 5/8; Ardoins 18¹⁵/₁₆, 19; dito 3 pCt. 27¹/₂; dert. zest., 1/2; Port. te L. 2½ pCt. 39¹/₂, 40¹/₄, 40; Oude Russen 107; dito 4 pCt. 90¹/₄; Metall. 108¹/₂.

* * Op den 14 Februarij 1843, 's nachts bij elf uren, overleed te Breda Mr. JAKOB HENRIK HOEUFT, geboren te Dordrecht den 29. Julij 1756.

* * Ingevolge bevel van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris, worden alle SCRULDEISCHERS van JOHANNES CORNELIS GROOTENBOER, meester Smid en gefailleerd Koopman, wonende te Breda, de bevoorregte en de pand en hypotheek hebbende daaronder begrepen, opgeroepen, om op Woensdag den 8. Maart 1843, des voormiddags ten elf ure, in persoon of bij gemagtigden bijeen te komen in het Paleis van Justitie te Breda, in de Katerstraat, in de Geheerzaal der Arrondissements-Regtbank, ten einde over te gaan tot de verificatie der Schuldvorderingen.

De Curator in het Faillissement,
M. F. PELS RIJCKEN.

* * De Ondergeteekende heeft bij dezen de eer aan het geëerde Publiek te berigten, dat zijne AFFAIRE, buiten de Ginnekepoort te Breda, in Koop is overgegaan aan den Heer J. HUIJSE, en neemt hij, onder dankbetuiging voor de gedurende zoo vele jaren aan hem verleende begunstiging, de vrijheid zijnen opvolger voornoemd bij dezen aan te bevelen, terwijl hij tevens deze gelegenheid waarneemt om zich zelve in de gunst van het Publiek verder aan te bevelen voor den HANDEL in TABAK, THEE, KOFFIJ en KRUIDENIERS-WAREN, welke hij met 1°. Mei aanstaande in de Ridderstraat te Breda zich voorstelt te gaan uitoefenen.

W. BLOM.

* * De Ondergeteekende, zich gedragende aan bovenstaande Annonce, heeft de eer te berigten, dat hij welgenoemde AFFAIRE heeft aanvaard en neemt hij de vrijheid zich bij dezen in de gunst van het geëerde Publiek mede aan te bevelen, terwijl hij de verzekering geeft, getuigt dat de bij hem te bekomen Ver- verschingen van verschillenden aard, zoo ook de Bediening, niets te wenschen zullen overlaten, en in het algemeen niets opbehoefd te zullen laten om zich die gunst volkomen waardig te maken.

J. HUIJSE.

ZANDBERG, buiten de Ginnekepoort te
Breda, den 22. Februarij 1843.

VOOR HET RIJK.

Administratie der Domeinen.

AGENTSCHAP TE KLUNDERT.

De AGENT van de Domeinen te Klundert, zal, ten overstaan van den heer Burgemeester van de Zwaluwen, op den 10. Maart 1843, des voormiddags ten 10. ure, ten huize van TEUNTJE BROEKER te Lage Zwaluwen voor den tijd van drie jaren, ingaande op den 1. April 1843, publiek Verpachten:

De ONTVANGST der TOLGELDEN aan de Baggen op den Groote Weg der 1ste klasse N°. 7, aan den Binnendijk. Het Tarief en de Konditien van deze verpachting, liggen ter lezing ten kantore van den Agent voornoemd, en voorts ter Secretarie op de Hooge Zwaluwen en bij TEUNTJE BROEKER te Lage Zwaluwen.

Klundert, den 17. Februarij 1843.

De Agent voornoemd,
L. H. RIJSTERBORGH.